

Reformele fiscale recent aprobate, din perspectiva PricewaterhouseCoopers Moldova

Pe parcursul acestui an, Parlamentul a aprobat o serie de modificări și completări la legislația fiscală, aplicabile din 2008. În elaborarea acestora, Compania PricewaterhouseCoopers Moldova, membru al Consiliului Asociației Investitorilor Străini, a participat activ la diferite întreprinderi cu reprezentanții Ministerului Economiei și ai Ministerului Finanțelor.

Putem cu siguranță constata că în procesul efectuării amendamentelor la legislația fiscală autoritățile din Moldova au demonstrat deschidere și dorință de cooperare cu organizațiile non-guvernamentale, agenții economici, și în particular, cu companiile de consultanță internaționale.

În acest articol sunt expuse unele comentarii ale reprezentanților Companiei PricewaterhouseCoopers Moldova, cu privire la modificările și completările legislative esențiale.

Rambursarea TVA

Rambursarea TVA este extrem de actuală pentru atragerea investițiilor în Moldova. În condițiile anului 2007, mulți potențiali investitori, precum și companiile cu capital străin care deja activează în Moldova, rămân rezervați față de procedura restituirii TVA, datorită impactului nefavorabil pe care îl are aceasta asupra capacității de finanțare a investițiilor.

În cadrul lansării activității lor în Moldova, companiile efectuează de regulă investiții majore în construcții, achiziții de diverse active, beneficiază de servicii/lucrări, ceea ce generează sume semnificative ale TVA deductibile. Practic, aceste sume nu pot fi întotdeauna absorbite din contul obligațiilor fiscale aferente perioadei curente sau imediat următoare, rămânând a fi reportate în următoarele perioade fiscale. În consecință, marii investitori - atât actuali cât și potențiali - consideră procedura existentă privind rambursarea TVA ca fiind inechitabilă, precum și o adevărată barieră pentru lansarea în Moldova a unei afaceri de anvergură.

Pentru argumentarea necesității amendării procedurii actuale de restituire a TVA, PricewaterhouseCoopers Moldova a realizat un studiu asupra experienței altor state europene în acest sens, și a inițiat colaborarea cu Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Comerțului prin corespondență și organizarea întreprinderilor respective.

Este de menționat că dintre toate statele care au făcut obiectul analizei (Ungaria, Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Lituania, Estonia, Croația, Serbia, Albania, România și Bulgaria), nici una nu cuprinde în legislația națională limitarea accesului la rambursarea TVA în funcție de tipul de activitate desfășurat, ceea ce atestă respectarea întocmai a principiului echității fiscale. Majoritatea statelor stabilesc reguli comune pentru toți subiecții impozabili, iar pentru marii investitori, precum și pentru exportatori - anumite prevederi mai favorabile, cum ar fi termenul redus de restituire a TVA de la bugetul de stat.

Ca urmare a dialogului constructiv dintre autoritățile naționale și Asociația Investitorilor Străini, reprezentată de PricewaterhouseCoopers Moldova, Parlamentul a aprobat anumite amendamente la legislația fiscală (Legea nr.177-XVI din 20.07.2007), care prevăd lărgirea (chiar dacă parțială) a accesului la restituirea TVA pentru companiile ce efectuează investiții.

Astfel, se confirmă conștientizarea de către autorități a impactului nefavorabil al procedurii actuale de restituire a TVA asupra mediului de afaceri, caracterul inechitabil al impunerii actuale (într-o anumită măsură), precum și necesitatea alinierii la prevederile Directivei a VI-a a Uniunii Europene și la practica internațională în domeniu.

Însă potrivit modificărilor fiscale, din 2008 rambursarea TVA aferentă investițiilor (cheltuielilor) capitale va fi aplicabilă pentru subiecții impozabili care sunt amplasați și își desfășoară activitatea în toate localitățile Moldovei, **cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți**. PricewaterhouseCoopers Moldova consideră că dreptul la restituirea TVA ar trebui să se aplice tuturor subiecților impozabili înregistrați în scopuri de TVA, indiferent de locul în care aceștia sunt înregistrați sau își desfășoară activitatea. Poziția noastră este bazată pe necesitatea respectării

principiului echității fiscale, a posibilității dezvoltării întregului mediu de afaceri și, în particular, de atragere a noilor investiții străine.

Este evident faptul că datorită infrastructurii dezvoltate, investitorii actuali activează, iar cei potențiali planifică să își desfășoare activitatea **preponderent în municipiile Chișinău și Bălți**, și nu în celelalte localități ale țării. Având în vedere impactul acestor reforme asupra bugetului public național, ar fi recomandabilă - ca primă etapă și până la liberalizarea totală a sistemului de restituire a TVA - stabilirea și implementarea pentru subiecții impozabili ce sunt înregistrați și activează în municipiile Chișinău și Bălți de plafoane minime nerambursabile (dar recuperabile). Aceasta ar permite subiecților să beneficieze de dreptul de restituire a TVA peste anumite limite (de exemplu dacă excedentul de TVA deductibilă depășește plafonul de MDL 1 mln). PricewaterhouseCoopers Moldova contează pe faptul că aceste aspecte, și nu numai, ale impunerii fiscale vor fi soluționate în cadrul elaborării noilor proiecte de acte legislative.

Amnistia fiscală și inițierea controlului fiscal tematic

Este cunoscut faptul că în Moldova termenul general de prescripție pentru efectuarea controlului fiscal este de 4 ani. Totuși, datorită implementării recente a amnistiei fiscale, autoritățile fiscale nu pot efectua controlul pentru a stabili corectitudinea calculării și achitării impozitelor pentru perioade fiscale de până la 1 ianuarie 2007, cu excepția controlului fiscal efectuat la cererea contribuabilului și/sau în cazul solicitării de restituire a plăților efectuate în plus.

În aceste condiții, apare următoarea întrebare: ce implicații vor apărea în situația în care compania locală solicită efectuarea unui control fiscal tematic numai pentru un anumit tip de impozit (pentru compensarea plăților în plus), de exemplu impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, aferent anului 2006?

Aceste aspecte au fost analizate de către PricewaterhouseCoopers Moldova și discutate cu reprezentanții Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. În cadrul corespondenței respective a fost confirmată legalitatea solicitării unui control fiscal tematic în sensul compensării (restituirii) plăților în plus în contul impozitului pe venit pentru perioadele de până la 1 ianuarie 2007, **fără generarea anumitor implicații fiscale pentru alte tipuri de impozite (taxe) pentru care controlul tematic nu a fost solicitat**. Totuși, dacă vor fi depistate anumite încălcări ale prevederilor fiscale în ceea ce privește impozitul pentru care a fost inițiat controlul tematic (de exemplu impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pentru perioadele de până la 1 ianuarie 2007), autoritățile fiscale vor aplica sancțiuni conform modului general stabilit.

Reducerea până la zero a cotei impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător

Introducerea începând cu anul 2008 a cotei zero a impozitului pe venitul agenților economici, existența a peste 36 de Convenții bilaterale cu privire la evitarea dublei impuneri, precum și a unui număr de peste 34 de Acorduri privind promovarea și protejarea investițiilor, oferă Moldovei o nouă poziție – aceea de jurisdicție fiscală eficientă din perspectiva structurării internaționale a business-ului.

Totuși, agenții economici vor beneficia doar de scutirea de la plata impozitului menționat la buget. Obligația de a calcula obiectul impozabil, precum și de a prezenta Declarația anuală, va fi menținută. Mai mult decât atât, în situația depistării de către autoritățile fiscale, în cadrul controalelor, a diminuării venitului impozabil, urmează a fi aplicată o amendă de 25% din suma venitului diminuat. În același timp, vor fi implementate o serie de pârghii menite a contracara evaziunea fiscală. De exemplu, începând cu 1 ianuarie 2008, agenții economici vor reține un impozit de 15% din plățile în favoarea nerezidenților, a căror sumă nu este deductibilă fiscal.

Este discutabilă aplicabilitatea acestui impozit, în baza legislației interne, în cazul existenței unei Convenții de evitare a dublei impuneri între Moldova și statul de reședință a beneficiarului plății, întrucât normele acestei Convenții ar trebui să prevaleze asupra legislației naționale.

În același timp, în pofida implementării cotei zero a impozitului pe venitul agenților economici, constatăm totuși o majorare semnificativă a sancțiunilor fiscale în anul 2008. Astfel, respectarea normelor fiscale rămâne de mare actualitate.